

Consideracions del Grup de Treball sobre la Vulneració de Drets Sexuals i Reproductius, del Parlament de les Dones

El Consell Nacional de les Dones de Catalunya va aprovar [el seu posicionament sobre els drets sexuals i reproductius](#) i la [Declaració de condemna als atacs contra les defensores de drets sexuals i reproductius](#) al juliol del 2022 i al novembre del 2022, respectivament.

Aquestes declaracions deixen clar que el marc conceptual i de reivindicació inclou reconeixement dels drets sexuals i reproductius com a drets humans i les demandes que històricament han transmès els moviments de dones a Catalunya.

Els drets sexuals i reproductius s'han de considerar un tema social i col·lectiu perquè no es poden entendre des d'un punt de vista individualista que no inclogui la sexualitat com una construcció política, social i econòmica i perquè, a més, es contextualitzen en el sistema heteropatriarcal i capitalista. A més, els drets sexuals i reproductius tenen una dimensió pública i participativa que comporta que cada persona i cada col·lectiu ha de poder reafirmar els seus drets sexuals i reproductius en l'àmbit públic i aportar a la construcció dels imaginaris valors, normes, pràctiques socials i polítiques d'una societat.

Els drets sexuals i reproductius són essencials per a la garantia dels drets de totes les dones tenint en compte la seva diversitat, i el fet de vulnerar-los els dificulta o impossibilita l'exercici de la ciutadania plena com a subjectes de drets. A Catalunya s'ha aprovat l'Estratègia nacional de drets sexuals i reproductius, que s'està desplegant; tot i això, encara no s'ha assolit una igualtat substantiva en la disponibilitat, l'accés, l'adequació o l'acceptabilitat dels programes, els serveis i les infraestructures que mitiguin o eliminin completament les múltiples vulneracions en l'exercici dels drets sexuals i reproductius. S'ha d'assegurar que la cartera de serveis de drets sexuals i reproductius tingui en compte la diversitat de les dones i la perspectiva de gènere i eviti la discriminació interseccional. No garantir-ho es considera una violència institucional cap a les dones.

El respecte i la protecció dels drets sexuals i reproductius depèn del reconeixement i la garantia del dret a una vida lliure de violències. En un estat de dret les institucions són

responsables d'habilitar els mecanismes necessaris per a assolir i defensar aquesta fita per la via normativa i per mitjà d'una pràctica institucional, funcional i de serveis públics que ho garanteixin d'una manera efectiva. La Llei 17/2020, del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista, reconeix la violència contra els drets sexuals i reproductius com un tipus de violència en l'àmbit comunitari i com una forma de violència masclista, i, a la vegada, reconeix com a violència de segon ordre les persecucions exercides contra les persones que donen suport a les víctimes.

Malgrat els múltiples avenços aconseguits, la violència institucional vinculada als drets sexuals i reproductius continua essent una realitat freqüent a Catalunya. Les situacions de discriminació o els obstacles a l'hora de gaudir i exercir aquests drets i la falta d'atenció i les dificultats en denunciar aquests tipus d'actes impedeixen la reparació i, per tant, comporta una perpetració de la violència masclista d'una manera estructural.

Aquesta violència institucional en l'exercici dels drets sexuals i reproductius alimenta l'estigma que les dones viuen en la intersecció de les discriminacions patides com a dones. Cal analitzar els contextos socials i promoure canvis per a transformar l'estructura i les dinàmiques socials que generen aquestes desigualtats, limiten l'exercici dels drets i obstaculitzen el benestar de les persones amb relació a les seves sexualitats.

Per tot això, el Grup de Treball sobre la Vulneració de Drets Sexuals i Reproductius, del Parlament de les Dones, manifesta la condemna i preocupació davant els atacs i assetjaments comesos per part de grups i partits fonamentalistes que han proferit discursos d'odi i han dut a terme pràctiques violentes cap a les defensores de drets sexuals i reproductius.

Així mateix, el Grup de Treball reitera les demandes fetes històricament amb relació a la defensa dels drets sexuals i reproductius i exigeix a les institucions el seu compromís en el disseny i l'aplicació de les polítiques públiques relacionades amb els drets sexuals i reproductius, que han d'anar acompanyades d'un compromís real i efectiu, també en l'àmbit pressupostari.

Per tant, el Grup de Treball considera que cal instar les institucions a:

- a) Garantir, en tota l'etapa d'educació obligatòria, l'educació afectivosexual tenint en compte la perspectiva de gènere i els drets corresponents, d'una manera real i efectiva, la qual ha d'anar acompanyada d'un pla d'acció amb una planificació programada, d'un pressupost específic i de mesures per a fer-ne el seguiment, l'avaluació i el retiment de comptes.
- b) Donar valor al treball comunitari, des de la comunitat i amb les comunitats. Les dones han de formar part de les decisions que les afecten; per això, cal facilitar tant l'accés a les seves demandes com la seva participació, posar en valor els seus sabers i experiències i donar suport a les entitats especialitzades de base social i comunitària.
- c) Garantir els drets sexuals i reproductius de les dones en totes les etapes de la vida, incloses les del climateri i la menopausa, i evitar una visió edatista en l'atenció i l'abordatge.
- d) Vetllar perquè la política sanitària i el sistema de salut de Catalunya siguin respectuosos amb les persones LGBTI.
- e) Garantir espais d'informació i sensibilització sobre els drets sexuals i reproductius no discriminatoris, accessibles i adaptats a les necessitats de la ciutadania i dels grups i col·lectius específics.
- f) Reconèixer i abordar la interconnexió entre la justícia climàtica i la justícia sexual i reproductiva i l'impacte que té en les vides de les dones en un moment de crisis entrecruades com l'actual.
- g) Promoure un espai independent com a observatori de les vulneracions i violències vinculades als drets sexuals i reproductius amb els objectius següents:
 - 1r. Generar mecanismes de denúncia no discriminatoris, accessibles i adaptats a les necessitats de la ciutadania i col·lectius que pateixen i acompanyen les vulneracions dels drets sexuals i reproductius i la violència institucional que s'hi associa.
 - 2n. Impulsar eines i indicadors de seguiment, vigilància, garantia i protecció dels drets sexuals i reproductius.
 - 3r. Fer el seguiment dels sistemes de reparació, sanció i transformació del sistema davant d'aquestes vulneracions.

4t. Vetllar per la generació de mecanismes i circuits de control del compliment, el seguiment i l'avaluació de les polítiques públiques sobre drets sexuals i reproductius que siguin no discriminatoris, accessibles i adaptats a les necessitats de la ciutadania.

5è. Facilitar l'accés a una bústia en línia per a recollir-hi denúncies.

6è. Elaborar anualment un informe sobre els temes que són de la seva competència.

7è. Proposar actuacions per a l'erradicació dels models que comporten les vulneracions dels drets sexuals i reproductius i les violències institucionals que s'hi associen.

h) Modificar, durant el primer quadrimestre del 2024, el model regulador de totes les bases de subvencions amb l'objectiu de complir la Llei 19/2020, del 30 de desembre, d'igualtat de tracte i no-discriminació, i evitar que cap projecte d'una entitat fonamentalista que ataca drets humans com són els drets sexuals i reproductius es pugui beneficiar de diners públics.

i) Garantir la protecció jurídica, digital i física de les dones que, davant els atacs reiterats als drets sexuals i reproductius, els defensen amb el propi cos, per a consolidar la seva posició com a defensores i agents democratitzadores.